[2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 348

ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

(2017 ਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 764)

ਫਰਵਰੀ 16, 2018

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਅਮਿਤਾਵ ਰੋਏ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2015 - ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਸੰਜਮ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 2015 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ - ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਇੱਕੋ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਜਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਮੁੜ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਨਿਯਮ 1970-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ- ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ-ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2015- ਮੌਖਿਕ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅੰਕ- ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ 37% ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦਾ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 45% ਸੀ - ਕੁੱਲ 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ

ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 63 ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ- ਕਿਹਾ: ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਹੀ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ - ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕ ਦੇਣਾ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ - ਇਸ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਢਿੱਲ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਢਿੱਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

348

XXXXXX

349 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2015 - ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ- ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ - ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੇ 49.9% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 50% ਤੱਕ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਵੇ-

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ: ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢਿੱਲ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ - ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2015 ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਟ-ਆਫ ਅੰਕ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ- ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33% ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਈ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 'ਫੇਲ' ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ - ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ: <u>ਕੀ ਸੰਜਮ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।</u>

1.1 ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ/ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12] [358- A- B]

1. 2 ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਔਸਤ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ 'ਹਾਕ-ਡਵ ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ । ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਸਖਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਕਿ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਜਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਉਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਜਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 13 ਅਤੇ 14] [361-C-D; 362- E-F]

<u>ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੜ ਮਲਾਂਕਣ</u>

2. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ 2016 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ, ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। 364- D- E]

XXXXXX

351 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

<u>ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼</u>

3.1 ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕੇਵਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਗੁਣਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 17] [367-G-H; 368- A]

3.2 ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਦੇਣਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਢਿੱਲ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਢਿੱਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 18] [368- G- H; 369- A- D]

ਕੇ.ਐਚ. ਸਿਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ [2006] 2 Suppl. SCR 790: (2006) 6 SCC 395 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਨਿਸ਼ਾਨਾਂ ਦਾ ਦੌਰ</u>

5. ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢਿੱਲ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ। [ਪੈਰਾ 20 ਅਤੇ 22] [371- D; 373- D]

<u>XXXXXX</u>

ਕੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33% ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ ਥੋੜੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ।

6. ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿਰਫ ਆਮ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਗਿਆਨ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 40% ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਿਹਤਰ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਖਤੀ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 'ਫੇਲ' ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਅੰਕ ਦਿਖਾਏ ਗਏ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ੀ ਆਮ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕੋ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 23] [373- F- G; 374- A- B]

ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੇਮਿਨ, ਕੇ. ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ (2015), 16 SCC 778- ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਮਾਣਯੋਗ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ। [2015] 2 SCR 480 (2015) 11 SCC 395; ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ [2010] 7 SCR 189: (2010) 6 SCC 759; ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਜੀ ਹੇਮਲਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ [2012] 8 SCR 157: (2012) 8 SCC 568 ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਬਨਾਮ ਰੂਪਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, [2011] 9 SCR 748 : (2011) 8 SCC 108 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

353 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

(2015) 16 SCC 778	ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 10
[2015] 2 SCR 480	ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 14
[2010] 7 SCR 189	ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 15
[2006] 2 Suppl.SCR 790	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 16

[2012] 8 SCR 157	ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 21
[2011] 9 SCR 748	ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 21

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 764

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਨਾਲ

2017 ਦੇ W.P.(C)ਨੰਬਰ. 996, 896, 831,832, 885,938,1046, 1063 ਅਤੇ 1081

2018 ਦੇ W.P.(C). ਨੰਬਰ 39

ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਲਈ ਆਰ. ਐਸ. ਸੂਰੀ, ਆਰ. ਬਸੰਤ ਸੰਜੇ ਹੇਗੜੇ, ਰਾਜੂ ਰਾਮਚੰਦਰਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ, ਸੰਦੀਵ ਕਾਲੀਆ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਬੀਲਾ ਹਸਨ ਲੁਘਮਨ ਐਸ. ਹਸਨ (ਡਾਕਟਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਬਲਵਾੜਾ ਲਈ) ਨਚਿਕੇਤਾ ਜੋਸ਼ੀ, ਅਵਿਰਲ ਕਸ਼ਯਪ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਸ਼ਮੀ ਰੇ ਸਿਨਹਾ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਸਮੀਨ ਦਾਮਕੇਵਾਲਾ, ਪਰਸੀਵਲ ਬਿਲੋਰੀਆ, ਵਿਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕਿਮਪੋਕ ਲੋਇਆ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪਕ ਗੋਇਲ, ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਪ੍ਰਦੀਪ ਗੁਪਤਾ, ਪਰੀਨਵ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਨਸੀ ਗੁਪਤਾ, ਸੰਜੇ ਚੱਕਰਵਰਤੀ, ਵਜ਼ੀਰ ਸਿੰਘ ਮਲਿਕ (ਡਾਕਟਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿਪਿਨ ਗੁਪਤਾ ਲਈ) ਨੇਹਾ ਰਾਠੀ, ਪ੍ਰਮਿਤ ਸਕਸੈਨਾ, ਰਾਹੁਲ ਅਗਰਵਾਲ,

ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਅੰਨਮ, ਡੀ.ਐਨ. ਰਾਓ, ਏ.ਵੈਂਕਟੇਸ਼, ਸੁਦੀਪਤੋ ਸਿਰਕਾਰ, ਰਾਹੁਲ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤੁਲਿਕਾ ਚਿੱਕਰ, ਈਸ਼ਵਰ ਮੋਹੰਤੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ, 2015 ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ 3.10.2015 ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੋ ਪੜਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਸੀ- ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਲਿਖਤੀ) ਜੋ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 68 ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀਆਂ ਸਨ। SC. 12; ST 20; ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 41, 7 ਅਤੇ 17 ਸਬੰਧਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਬੈਕਲਾਗ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਨ। ਦੋ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ (ਅੰਨ੍ਹੇ / ਘੱਟ ਨਜ਼ਰ) ਲਈ ਅਤੇ ਦੋ ਅਸਾਮੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ (ਆਰਥੋ.) ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ 2015 ਦੇ W.P.(C) ਨੰਬਰ 514 ਅਤੇ 2013 ਦੇ C.A. ਨੰਬਰ 1086 ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। 2010 ਦਾ W.P.(C) ਨੰਬਰ 2828 ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

2. 2017 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ[C] ਨੰਬਰ 764 ਵਿੱਚ – ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33% ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 12.7.2017 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਈ ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ 8534 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 914 ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਨਤੀਜਾ 12.7.2017 ਨੂੰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ 64 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 58 ਅਤੇ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ 6 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ 40% ਦੀ ਬਜਾਏ 33% ਤੱਕ। ਪਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. 2017 ਦੇ W.P. [C] ਨੰਬਰ 832 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਮਾਹਰ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਅਤੇ ਹੋਰ 2007 3 SCC 720 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 2015 ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮੰਗਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਰੂਲਜ਼, 1970 ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 24 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮਾਮੂਲੀ ਗਿਣਤੀ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੀ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਲਾਅ ਦੇ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ।

XXXXXX

355 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

5. 2017 ਦੇ W.P.[C] ਨੰਬਰ 996 ਵਿੱਚ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 49.9% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ 50% ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

6. 2017 ਦੇ W.P. (C) ਨੰਬਰ 1081 ਵਿੱਚ- ਨਵੀਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਨੇ 25.9.2017 ਦੇ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਖਾਲੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲਈ ਯੋਗ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਵੀਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ 37% ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ 45% ਸਨ। ਕੁੱਲ 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ 100 ਅਸਾਮੀਆਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 63 ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ

ਢਿੱਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਰਾਹਤ ਲਗਭਗ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

7. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਨਿਯਮ,1970 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 1970 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇੱਕ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਟੈਸਟ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ 200 ਅੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਜਨਰਲ ਲਈ 60% ਅਤੇ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ 55% ਸਨ। ਲਿਖੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ 4 ਪੇਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੀ.ਕੇ. ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ -1, ਸਿਵਲ ਕਾਨੂੰਨ -2 ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਭਾਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 250, 200, 200 ਅਤੇ 200 ਅੰਕ ਸੀ। ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਗ ਏ ਅਤੇ ਭਾਗ। ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਲਈ ਕੋਈ ਮਲਟੀਪਲ ਪਰੀਖਕ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਚਾਰਾਂ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 40% ਅੰਕ ਅਤੇ 35% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ; ਭਾਗ ਏ ਅਤੇ ਭਾਗ ਬੀ ਦੇ ਕੁੱਲ ਹਿੱਸੇ, ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਪੜਾਅ ਭਾਵ ਮੌਖਿਕ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਚਾਰ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 50% ਅੰਕ ਅਤੇ 45% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ।

XXXXXX

8. ਇਹ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨਾ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦਿੱਲੀ ਹਾਇਰ

ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੇਪਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੰਜਮ / ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉੱਤਰ ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਥਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਪਰੀਖਕ ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਨੇ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕੋਡ ਨੰਬਰ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ 2015 ਦੇ W.P.[C] ਨੰਬਰ 514 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ 26.7.2016 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ 1970 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤਹਿਤ 2015 ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਡਲ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

9. ਨਵੀਨ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, 2017 ਦੇ W.P. [C] ਨੰਬਰ 1081 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਵਿੱਚ 150 ਅੰਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ 45% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਰਿਟ ਸਥਿਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 150 ਅੰਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਿਰਫ 55 ਅੰਕ ਯਾਨੀ 37 ਫੀਸਦੀ ਅੰਕ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼

ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਹੀਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾ ਸਕੀਆਂ, ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 45% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕੱਟ ਆਫ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ/ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰਿਖੀਆ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ।

XXXXXX

357 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

10. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ 40% ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਇੱਕ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ। ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਸਖਤ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੀ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ, ਸੁਪਰਾ ਅਤੇ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ, ਪੀ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੇਮਿਨ, ਕੇ. ਆਰ. ਅਤੇ ਹੋਰ (2015), 16, SCC 778 ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਮਾਣਯੋਗ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਮਾਣਯੋਗ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ [2015] 2 SCR 480 (2015) 11 SCC 395 ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਆਫ ਨੂੰ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33% ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਵਾਤੀ ਗੁਪਤਾ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਨੂੰ 49 ਤੋਂ ਅੰਕਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ

ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 9% ਤੋਂ 50% ਤੱਕ।W.P. [C] ਨੰਬਰ 832/2017- ਚਾਰੂ ਧਨਖੜ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪੇਪਰ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ 40% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਨਵੀਨ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ, ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲਈ SC ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ ਜੋ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ 63 ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਜਮ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸੰਜਮ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯੁਕਤੀ ਉੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਵੀ ਸਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਕੁੱਲ 50% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਰਾਊਂਡ ਆਫ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਿਹੜਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੁੱਲ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ

ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ 50% ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ 45% ਸਨ।

XXXXXX

12. ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸੰਜਮ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ ਹੈ । ਜਦੋਂ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ/ ਰਵਾਇਤੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ) ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਕਿ

23. ਜਦੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ (ਤਰਜੀਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ ਖੁਦ) ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇੱਕੋ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕਈ ਪਰੀਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਵਿਅਕਤੀ) ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੀਖਕ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਬੰਧਤ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਕ

ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਪਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬੈਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਔਸਤ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 'ਹਾਕ-ਡਵ' ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਸਖਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਅੰਕ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਸਖਤ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇੱਕੋ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖੀ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਿਸੇ ਸਖਤ ਪਰੀਖਕ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਔਸਤ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਿਸੇ ਉਦਾਰ ਪਰੀਖਕ ਕੋਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਔਸਤ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਖਤ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ 'ਘੱਟ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ 'ਵਧਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਨੂੰ 'ਪਰੀਖਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ' ਜਾਂ 'ਹਾਕ-ਡਵ ਪ੍ਰਭਾਵ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਰੀਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ 'ਪਰੀਖਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ' ਜਾਂ 'ਪਰੀਖਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪਰੀਖਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਜਮ ਦਾ ਕਲਾਸਿਕ ਤਰੀਕਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

XXXXXX

(i) ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਪੇਪਰ-ਸੈਟਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਚੋਣ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਦਮਿਕਾਂ / ਵਿਦਵਾਨਾਂ / ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਵਲ ਸੇਵਕਾਂ / ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੀਖਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਲਗਭਗ 300 ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(ii) ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਰੀਖਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਪਰੀਖਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰ ਬਾਰੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੁਆਰਾ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰੀਖਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਪਰੀਖਕਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਸਹਿਮਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰੀਖਕ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਉਦਾਰਤਾ ਜਾਂ ਕਾਮੁਕਤਾ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(iii) ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਬੇਤਰਤੀਬ ਨਮੂਨਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਉੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਬੈਚਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਕ ਦੀਆਂ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ ਪੱਧਰ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸੁਧਾਰ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। (ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ, ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਕ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅੰਕੜੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।)

XXXXXX

(iv) ਹਰੇਕ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਮਾਰਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਜਾਂ ਸਖਤੀ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸੰਜਮ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੀਆਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਉੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਉੱਤਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਰੀਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(v) ਜੇ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਜਾਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਮਾਰਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਮਿਆਰੀ ਸੰਜਮ ਰੱਖਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਹਿਮਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(vi) ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਲਈ ਸਾਰੇ ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪਰੀਖਕਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਧਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਦਸ ਜਾਂ ਵੀਹ ਪਰੀਖਕਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਉਚਿਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਸੰਜਮ' ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਫ਼ੀ ਇਕਸਾਰਤਾ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਲਿਆਏਗੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਸੰਪੂਰਨ ਇਕਸਾਰਤਾ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰੀਖਕ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰਫ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਕਸਾਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ.

XXXXXX

361 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

27. ਪਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਕੇਲਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝਾ ਅਧਾਰ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ), ਬਲਕਿ ਪਰੀਖਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਦੇ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਇਹ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰੀਖਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ) ।

13. ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸੰਜਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹ ਥਾਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਔਸਤ ਅੰਕਾਂ ਅਤੇ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਾਜ਼-ਕਬੂਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਕੁਝ ਪਰੀਖਕ ਸਖਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਖਤੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਭਿੰਨਤਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਜਾਂ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਹੈ, ਕਿ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਜਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

14. ਸੰਜਮ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ ਬਨਾਮ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 11 SCC 395 ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪਰੀਖਕ ਸਨ ਭਾਵ ਕਈ ਪਰੀਖਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿਰਫ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਜਮ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਸੀ)। ਹਾਕ-ਡਵ ਸਿੰਡਰੋਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਔਸਤ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਪਰੀਖਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

XXXXXX

11. ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ (2007) 3 SCC 720 ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਮੁੱਖ ਪਰੀਖਕ/ ਪੇਪਰ ਸੈਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਹ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਹਾਕ-ਡਵ ਸਿੰਡਰੋਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ ਇਹ 'ਮਾਧਿਅਮ' ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਰੀਆਂ ਉੱਤਰ-ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੇ ਪਰੀਖਕ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ/ਮਾਰਕਿੰਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਜਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਪੇਪਰ ਨੰਬਰ 2 ਵਿੱਚ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉੱਤਰ ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦਾ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਟੌਤੀ ਔਸਤਨ 10 ਅੰਕ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਲਈ ਔਸਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, 18 ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਸੰਜਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਰਕਸੰਗਤ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਚਾਲਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਲੰਬਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਦੀ ਕਥਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, 18 ਅੰਕ ਕੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜੇ 15

ਅੰਕ ਵੀ ਕੱਟੇ ਗਏ ਹੁੰਦੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸਨੇ ਮੋਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਡਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇੰਟਰਵਿਊ / ਵਾਈਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਇਸ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਰਣਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਾਂਗੇ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੁਜਾਸ਼ਾ ਮੁਖਰਜੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਜੇ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਉਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੰਜਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

15. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉੱਤਰ-ਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2010) 6 SCC 759 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ:

24. ਉੱਤਰ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਹੁਣ ਅਟੁੱਟ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਟੇਟ ਬੋਰਡ ਆਫ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਂਡ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪਰਿਤੋਸ਼ ਭੁਪੇਸ਼ ਕੁਰਮਾਰਸ਼ੇਠ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮ/ਨਿਯਮਾਂ

ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਿ ਨੀਤੀ ਖੁਦ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ (SCC, ਪੰਨਾ 39- 40, 42, ਪੈਰਾ 14 ਅਤੇ 16)

XXXXXX

361 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

14. . . ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਉਪਾਅ, ਠੋਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

16. . .. ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮੀ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕੋਈ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਜਾਂ ਸਮਝਦਾਰ ਨੀਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਮੂਰਖਤਾ ਭਰੀ ਨੀਤੀ ਵੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

25. ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ, (2004) 6 SCC 714 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ: (SCC ਪੰਨਾ 717-18, ਪੈਰਾ 7)

" 7. . .... ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰ-ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਵਰ ਪੇਜ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਰਲ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ-ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। " (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

XXXXXX

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਡਾਕਟਰ ਮੁਨੀਬ-ਉਲ-ਰਹਿਮਾਨ ਡਾਕਟਰ ਹਾਰੂਨ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (1984)4 SCC 24; ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਵਾਸ ਰੰਜਨ ਪਾਂਡਾ (2004) 13 SCC 383, ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਡੀ. ਸੁਵੰਕਰ (2007) 1 SCC 603, ਡਬਲਯੂ.ਬੀ. ਕੌਂਸਲ ਆਫ ਹਾਇਰ ਸੈਕੰਡਰੀ

ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਅਯਾਨ ਦਾਸ (2007) 8 SCC 242; ਅਤੇ ਸਾਹਿਤੀ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਐਨ.ਟੀ.ਆਰ. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼ (2009) 1 SCC 599

26. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ / ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਮੁਕੇਸ਼ ਠਾਕੁਰ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੋ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ ਸੁਪਰਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਹ ਫੈਸਲਾ 2016 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਨਰ-ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ, ਇਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

16. ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੇ.ਐਚ. ਸਿਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (2006) 6 SCC 395 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਨਸਿਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

54. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇਗੀ, ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚੌਕਸੀ, ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਗੁਣ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

XXXXXX

365 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

55. ਅਸੀਂ ਲੀਲਾ ਧਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1981) 4 SCC 159 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਤੋਂ ਬਚਦੇ ਹੋਏ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਚੋਣ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਅਤੇ ਕੁਸ਼ਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਖੁਲ੍ਹੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਗੇਟਵੇ ਵਜੋਂ ਲਗਭਗ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

“ਭਰਤੀ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। (SCC ਪੰਨਾ 162- 63, ਪੈਰਾ 4)

"ਭਰਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਹੁਨਰਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਦਬਾਅ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ... ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦਾ ਉੱਦਮ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਰਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕੀਏ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿਸੇ ਸਥਿਤੀ ਜਾਂ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਪਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਮੂਲ ਜਾਂ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਟੈਸਟ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਇੰਟਰਵਿਊ-ਟੈਸਟ ਨਾਲੋਂ ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਫਾਇਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਟੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ, ਚੌਕਸੀ, ਸਾਧਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ, ਸਹਿਯੋਗ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ, ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਅਤੇ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ੀਲਤਾ, ਅਨੁਕੂਲਤਾ, ਨਿਰਣਾ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਬੌਧਿਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। (SCC.p. 163, ਪੈਰਾ 5)

XXXXXX

ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕ ਉੱਚੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਇੰਨੇ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। (SCC ਪੰਨਾ 166, ਪੈਰਾ 9)"

56. ਮੋਹਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘਾਨੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ AIR 1992 SC 1, ਐਸ ਰਤਨਵੇਲ ਪਾਂਡੀਅਨ, ਜੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ: (SCC ਪੰਨਾ 608, ਪੈਰਾ 18-21)

18. ਹਰਮਰ ਫਾਈਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

ਚਰਿੱਤਰ ਲਈ ਚੋਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਅਜੇ ਵੀ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਦੀ ਪੇਨਸ ਅਸੀਨੋਰਮ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਨੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ।

19. 1935 ਵਿੱਚ ਆਈਸੀਐਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਤਾਬਚੇ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

ਮੌਖਿਕ - ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਮ ਹਿੱਤ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ: ਇਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੌਕਸੀ, ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਹੈ. ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। '

20. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਬਾਰੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਹੈਂਡਬੁੱਕ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

"..... ਲਿਖਤੀ ਕਾਗਜ਼ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾ ਇਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਕਾਗਜ਼ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਆਦਮੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੀਆਂ ਬੌਧਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਦਾ।

21. ਲੀਲਾ ਧਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1981) 4 SCC 159 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ: (SCC ਪੰਨਾ 164, ਪੈਰਾ 6)

XXXXXX

365 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

‘.... ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਆਦਮੀ ਦੀ ਬੁੱਧੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਆਦਮੀ ਦੀ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਚੋਣ ਲਈ 'ਦੋਵੇਂ ਮਿਲਣਗੇ'। “

57. ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2002) 10 SCC 159 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰ

ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੂਟਨੀਤਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਹਾਸੇ-ਮਜ਼ਾਕ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਕੋਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੰਬੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਮੌਖਿਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮਿਆਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਘਟੀਆ ਚੀਜ਼ਾਂ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ 0 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੌਖਿਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਇਕ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਕ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਘੱਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਸ ਲਈ 30% ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਕੁੱਲ ੪੫੦ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ੫੦ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਮੁਨਸਿਫ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੰਜ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

XXXXXX

17. ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਮਿਆਰ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸਿਰਫ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਸਮੁੱਚੇ ਗੁਣਾਂ, ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿੱਚ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਜੋ ਕ੍ਰੈਮਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਬਿਹਤਰ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਉਹ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਵੀ ਸਜਾਉਣ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇੰਟਰਵਿਊ, ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰਾਂ ਅਤੇ ਕੁਝ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ. ਸਿਰਾਜ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਿਰਫ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉੱਚ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਗਈ ਹੈ, ਅਯੋਗ ਤੱਤਾਂ/ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਬਹੁਤ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਚਿਤ ਹੈ ਬਲਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਯੋਗ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅਨਾਜ ਨੂੰ ਭੂਸੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਸੇ ਜੱਜ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਜਰਬੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ, ਬੁੱਧੀ ਟੈਸਟ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 45% ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਲੀ ਪਏ ਹਨ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗੰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੰਸਥਾਗਤ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੇ ਇਛੁੱਕ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

XXXXXX

369 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

18. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 64 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਬਲਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਨੇ ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਦੇਣਾ

ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕ ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਅਜੀਤ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਦੇ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੀਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਢਿੱਲ ਨੀਤੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਹਾਲਾਤਾਂ, ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਢਿੱਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਫਿਰ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਮੁੜ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਲੜਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੇ. ਸਿਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਕਿ ਚੋਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸ ਅੰਕ ਪਾਸ ਕਰਨੇ ਪੈਣਗੇ, ਤਾਂ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਉਹ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਗਲਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇ. ਐਚ. ਸਿਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"72. ਅਪੀਲਕਰਤਾ/ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਏ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਤੇ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਰੇਮਾਨੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 1996 (2) ਕੇਐਲਟੀ 439 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪੱਖ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਇਹ ਕੇਸ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 30% ਯੋਗਤਾ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸੀ.ਐਸ. ਰਾਜਨ, ਜੇ. ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: (KLT ਪੰਨਾ 441-42, ਪੈਰਾ 5)

XXXXXX

"... ਦੋਵਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। I.C.A.R. ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਵੀ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ। ਦਿੱਲੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕੇਸ (1985) 3 SCC 721 ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਕੁੱਲ 600 ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਮੌਖਿਕ ਟੈਸਟ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕੋਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਯੋਗਤਾ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ.ਕੇ. ਰਾਮਚੰਦਰ ਅਈਅਰ ਦੇ ਕੇਸ (1984), 2 SCC 141 ਅਤੇ ਉਮੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

73. ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜਨ ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ [1995] 3 SCC 486 ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ: (SCC ਪੰਨਾ 493)

9. ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੱਕ, ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਮੌਖਿਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਲਿਆ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਮੌਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ, ਉਹ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਣਉਚਿਤ ਸੀ ਜਾਂ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੁਕਲਾ 1986 Supp SCC 285

ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹਤ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। "

XXXXXX

371 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

74. ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ/ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਐਸਟੋਪੇਲ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। "

20. ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਢਿੱਲ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ । ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ ਹੈਲਥ ਸਾਇੰਸਜ਼, ਬੰਗਲੌਰ ਬਨਾਮ ਜੀ ਹੇਮਲਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2012) 8 SCC 568 ਵਿੱਚ, MSc (ਨਰਸਿੰਗ) ਵਿੱਚ ਪੀਜੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ। ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੂਪਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2011) 8 SCC 108 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

8. ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰੂਪਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 8 SCC 108 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੁਝ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਢਿੱਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਿਵਲ ਜੱਜਾਂ (ਜੇ.ਡੀ.) ਦੀਆਂ 77 ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਭਰਤੀ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 2009 ਲਈ ਚੁਕਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਮੰਗਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਉਹ ਉਕਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਸਫਲ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ, ਜੋ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਯੋਗ ਸਨ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰਕਸ਼ੀਟ ਮਿਲੀ। ਉਸਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ 750 ਵਿੱਚੋਂ 337 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਭਾਵ ਕੁੱਲ 44.93% ਅੰਕ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ 33% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ।

9. ਉੜੀਸਾ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਰੂਲਜ਼, 2007 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਨਿਯਮ) ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 45% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ

ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 33% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੁੱਲ 44.93% ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ/ ਮੌਖਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

10. ਉੜੀਸਾ ਨਿਯਮਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰੂਪਸ਼੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਕੇਸ (2011) 8 SCC 108 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 33% ਅੰਕ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 45% ਤੋਂ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (SCC ਪੰਨਾ 111, ਪੈਰਾ 10)

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਜਾਂ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ/ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਜਾਂ ਗ੍ਰੇਸ ਅੰਕ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ (SCC ਪੰਨਾ 112, ਪੈਰਾ 10)

“10.... [ਉੜੀਸਾ] ਨਿਯਮ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਜਾਂ ਸੋਧ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਕੇ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਊਂਡਿੰਗ-ਆਫ ਜਾਂ ਢਿੱਲ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। "

11. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਨੀ ਪਤੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਬਨਾਮ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ, ਮੈਡੀਕਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1997) 117 PLR 1, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਨਜ਼ਰੀਆ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉੜੀਸਾ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਉਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

373 ਤਾਨੀਆ ਮਲਿਕ ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਨਰਲ [ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.]

12. ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ M.SC (ਨਰਸਿੰਗ) ਵਿੱਚ ਪੀਜੀ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਯੋਗਤਾ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਯੋਗਤਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਜਾਂ ਛੇੜਛਾੜ ਦੂਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦਾ 54.71% ਤੋਂ 55% ਤੱਕ ਦਾ ਰਾਊਂਡ-ਆਫ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੂੰ ਪੀ.ਜੀ. ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

22. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਊਂਡਿੰਗ ਆਫ ਵਿਧੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

23. ਇਹ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਿਖਤੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕੱਟ ਆਫ ਅੰਕਾਂ ਨੂੰ 40% ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 33% ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕੀ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੇ ਥੋੜੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਘੱਟ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੰਟਰਵਿਊ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਗਿਆਨ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਿਰਫ ਆਮ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ। ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਗਿਆਨ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸੇ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ 40% ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਪੇਪਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਾਸਿੰਗ ਅੰਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਕੁੱਲ ਅੰਕ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 'ਫੇਲ੍ਹ' ਐਲਾਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਜਾਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਅੰਕ ਦਿਖਾਏ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ੀ ਆਮ ਗਿਆਨ

ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਇਕੋ ਪਰੀਖਕ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇਕੋ ਮਾਪਦੰਡ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

XXXXXX

24. ਅਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ 2016 ਦੀਆਂ ਅਗਲੀਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

25. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕੋਈ ਖ਼ਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਾਇਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi